

3. Az egyéni vállalkozók csoportosítása társadalombiztosítási szempontból

3.1. Biztosított (főfoglalkozású) egyéni vállalkozó

Biztosított (főfoglalkozású) az az egyéni vállalkozó, aki:

- egyidejűleg nem áll legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban,
- nem folytat tanulmányokat,⁹⁶
- egyéni vállalkozó, és egyidejűleg társas vállalkozóként is biztosított, főszabályként egyéni vállalkozói jogviszonyában tekintendő főfoglalkozásúnak⁹⁷ (ez esetben a társas vállalkozásnál fennálló járulékfizetési kötelezettség alapja a ténylegesen elért, járulékalapot képező jövedelem), továbbá akkor,
- ha a foglalkoztatása más foglalkoztatónál egyidejűleg nem munkaviszonyban történik, hanem például megbízási, vállalkozási jogviszonyban.

3.2. Egyidejűleg több biztosítási jogviszonyban álló (másodfoglalkozású) egyéni vállalkozó

- Egyidejűleg több biztosítási jogviszonyban álló, azaz úgynevezett másodfoglalkozású az az egyéni vállalkozó, aki a vállalkozás folytatásával egyidejűleg munkaviszonyban is áll és abban foglalkoztatása eléri a heti 36 órát (a továbbiakban: másodfoglalkozású),⁹⁸ vagy
- a vállalkozással egyidejűleg tanulmányokat folytat.

3.3. Kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó

Kiegészítő tevékenységet folytató az az egyéni vállalkozó, aki:

- a vállalkozói tevékenységét saját jogú nyugdíjasként⁹⁹ folytatja, továbbá
- az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte (a továbbiakban: nyugdíjas).

⁹⁶ Tanulmányok alatt a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény hatálya alá tartozó köznevelési intézményben, nappali rendszerű iskolai oktatás keretében vagy nappali oktatás rendje szerint folyó oktatásban, a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti nappali rendszerű szakmai oktatásban, továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében, vagy Európai Gazdasági Térség államában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytatott tanulmányokat kell érteni (a továbbiakban: tanulmányokat folytat).

⁹⁷ Az egyéni vállalkozó a társas vállalkozás részére a tárgyév január 31-éig tett nyilatkozata alapján évenként az adóév egészére választhatja, hogy a járulékfizetési alsó határ után történő járulékfizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti.

⁹⁸ A heti 36 órás foglalkoztatás megállapításánál az egyidejűleg fennálló munkaviszonyokban előírt munkaidőt össze kell számítani.

⁹⁹ Saját jogú nyugdíjas: a Tbj. 4. § 17. pont szerinti természetes személy.

4. Járulékfizetés

A biztosított egyéni vállalkozó a társadalombiztosítási ellátások és a munkaerőpiaci célok fedezetére **18,5 százalékos mértékű társadalombiztosítási járulékot fizet**¹⁰⁰.

4.1. A biztosított egyéni vállalkozó által érvényesíthető családi járulékkedvezmény

A családi járulékkedvezmény összege a biztosítottat megillető, az Szja tv. szerinti családi kedvezmény összegéből ténylegesen érvényesített családi kedvezménnyel csökkentett összeg 15 százaléka, de legfeljebb a társadalombiztosítási járulék vagy nyugdíjjárulék összege.

Egyéni vállalkozó esetén a családi járulékkedvezményt a kivétet, a Tbj. 40. § (2) bekezdése szerint megállapított járulékalapot (továbbiakban: göngyölítéssel megállapított járulékalap) terhelő társadalombiztosítási járulék erejéig lehet érvényesíteni, azzal, hogy járulékkedvezmény az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású¹⁰¹ egyéni vállalkozó e tevékenységéből származó jövedelme adómentes részével egyező nagyságú járulékalap után fizetendő járulék terhére is érvényesíthető.

2023. december 1-jétől, ha az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó járulékalapjaként a minimálbért köteles figyelembe venni, a járulékkedvezmény az e járulékalapnak az **átalányban megállapított jövedelmet (akkor is, ha az adómentes)** meg nem haladó nagyságú része után fizetendő járulék terhére is érvényesíthető.¹⁰²

A családi járulékkedvezmény **havi** összege

- a **családi kedvezmény** havi összege (közös igénybevételnél a biztosított egyéni vállalkozóra jutó összege), és
- a **vállalkozói kivét vagy az átalányban megállapított jövedelem havi összege** után megállapított szja-adóelőlegalap

különbözetének – ha az pozitív – **15 százaléka**, de legfeljebb a kivét vagy az átalányadózást alkalmazó biztosított egyéni vállalkozót havonta terhelő, göngyölítéssel megállapított járulékalap után fizetendő járulék összege.¹⁰³

2023. december 1-jétől ha az átalányadózást alkalmazó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó az adott havi járulékalapjaként a minimálbért köteles figyelembe venni, akkor a járulékkedvezmény az e járulékalapnak az átalányban megállapított **havi jövedelmet (akkor is, ha az adómentes)** meg nem haladó nagyságú része után fizetendő járulék terhére érvényesíthető.¹⁰⁴ Ez a rendelkezés a 2023. január havi, illetve az azt követő hónapok járulékkötelezettségének a megállapítása során is alkalmazható.¹⁰⁵

Az Szja tv. szerinti családi kedvezmény érvényesítésére jogosult biztosított egyéni vállalkozó által **érvényesített családi járulékkedvezmény csökkenti az általa fizetendő társadalombiztosítási járulék összegét.**

¹⁰⁰ Tbj. 23. §.

¹⁰¹ A Tbj. 42. § (2) bekezdés a)-b) pontjában nem említett egyéni vállalkozó.

¹⁰² Tbj. 34. § (6) bekezdés, 2023. december 1-jei hatállyal módosította az egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIII. törvény.

¹⁰³ Tbj. 34. § (6) bekezdés és 80. § (2) bekezdés 2023. július 15-től hatályos rendelkezése alapján.

¹⁰⁴ A Tbj. 80. § (2) bekezdését 2023. december 1-jei hatállyal módosította az egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIII. törvény.

¹⁰⁵ Tbj. 105/D. §